

Sini Pennanen

Tätä mieltä

Muovit kiertotalouden jauhimessa

Muovien markkinat ovat kasvaneet viimeiset 60 vuotta. On arvioitu, että maailman muovikulutus ylittää vuositasolla 300 miljoonaa tonnia noin vuonna 2025.

Käytännössä mikään nykymaailmassamme ei toimisi, jos erilaisista muoveista valmistettuja tuotteita ei olisi. Mutta onko myös niin, että edessä voi olla raju romahdus? Olemmeko tuudittautuneet harhaan, että muoveja aina tarvitaan?

Vuoden 2010 jälkeen on meillä ja muualla alkanut nopeasti vahvistua lakiohjausta, jolla halutaan rajoittaa muovien käyttöä ensi alkuun pakkaamisessa. Muoviin hyvin kriittisesti suhtautuvat kansanliikkeet ovat vahvistuneet valtavirraksi. Samalla muoviteollisuus on osin resurssipuutteen pakottamana koko 2000-luvun vetäytynyt tärkeästä yhteiskunnallisesta valistustyöstä, jolla ihmiset mahdollisesti saataisiin ymmärtämään muovien suunnattomat edut. Tarvittaisiin paljon enemmän materiaalioppia aivan nuorimmista ikäluokista lähtien.

Kertakäyttöisyyden ja roskaavuuden vastustus sekä jossain kohdin kemikaalipelot ovat muovikriittisyyden ajureita. Kiertotalous on EU-politiikan suuri ohjain tällä hetkellä. Miten muovit istuvat sen pohjalta rakentuvaan säädösmailmaan?

Kiertotalouden uusi vanha iskusana on teollinen symbioosi. Muovit ovat petrokemian ja kloorialkaliteollisuuden symbioosien pikkuvirtoja. Vain 4–5 % maailman petrokemian käyttämästä öljystä menee muovien valmistukseen. Ilman muoveja öljyn kokonaistarve olisi huikeasti nykyistä isompi. Näitä ja monia muita elinkaarifaktoja on haasteellista – mutta välttämätöntä – saada nykyaikaisessa mielikuvamaailmassa

mukaan kiertotalouden rakennuspiirroksiin. Valokuvat muoviin tukehtuvista eläimistä ja muovivaursuvista kaatopaikoista tuntuvat synkistävän ihmiset muoveja vastaan.

Miten kiertotaloudessa muovien tulevaisuus sitten turvataan? Aina-kin muovien jätehuollolle pitää löytää hyväksyttävä ratkaisu. Saksassa kuluttajille asti ulottuva muovien kierrätys on ollut kansalaisten arkipäivää kymmeniä vuosia ja ympäristö on siivottu tunnollisesti. Niinpä vain 22 % saksalaisista pitää muoveja huonona materiaalina.

Yksi kiertotalouden fundamentti on tietysti koko raaka-ainepohjan irrottaminen fossiilisuudesta. Se lienee ehkä satojen vuosien päässä. Osa syöttövirroista kyllä olisi korvattavissa nopeamminkin juuri erilaisilla jätteillä ja muilla uusiutuvilla luonnonvaroilla.

Vaikuttavin keino turvata kestävää muovien käyttöä Suomessa olisi muovialan yhteiskunnallisen vetäytymisen sijaan aktiivisempi yritys-kansalaisuus. Tarvitsemme muoveista ja niiden ominaisuuksista kertovaa asia-aineistoa laajasti jakoon. Alan on oltava aktiivinen, avoin ja osallistuva. Muovit ovat pikemminkin ratkaisu roskaantumiseen, kemikalisoitumiseen, resurssien ylikulutukseen ja moneen muuhun kiertotalouden esiin nostamaan ongelmaan. Meidän on oltava muutoksessa mukana ja saatava ihmisetkin mukaan ratkaisuihin muovien avulla sen sijaan, että he tarjoavat yleisratkaisuksi muoveista luopumista. ■

Vesa Kärhä, Muoviteollisuus ry
www.plastics.fi